

Székely Kinga Réka

Lelked, a jó termőföld¹

Általános egyházi beszéd

Textus: Mt 13, 8–9

A többi pedig jó földbe esett, és termést hozott : az egyik százannyit, a másik hatvan annyit, a harmadik harmincannyit. Akinek van füle, hallja.

Kedves Testvéreim! Gyermekkorunkban sokszor megtörtént, hogy szüleink szólítottak, mi pedig nem hallottuk meg, vagy nem akartuk meghallani. Ilyenkor szüleink így szidtak: mi van, fiam, ráültél a füledre? Mi gyermekként, úgymond, felháborodtunk – a szüleink csúfolkodnak velünk, hát hogy tudna valaki ráülni a fülére?

Azonban ahogy mi is felnőttek lettünk, és kamaszodó gyermekeink sokszor ugyanúgy levegőnek néznek minket, mint mi annak idején a saját szüleinket, a mi szánkat is sokszor elhagyja ez a méltatlankodó mondat: mi van, fiam, ráültél a füledre? Nem hallod, nem akarod hallani azt, amit mondok?

A názáreti Jézus valamivel szebben fogalmazott, amikor a magvető példázatának elmondása után így szólt: Akinek van füle, hallja. Rákérdezhetünk: miért mondta ezt? Hallássérült volt valaki a hallgatóságban? Nem, Testvéreim. Arról van szó, hogy Jézus célja az volt, hogy evangéliumát az emberek ne csak hallják, de értsék is. Továbbmenve: ne csak értsék, de fogadják is szívéükbe. Jézus azért mondta el a magvető példázatát, hogy az emberek magukra ismerjenek benne. A történet a következő: kimegy a magvető vetni. A traktor és vetőgép előtti világban a magvetés kellékei: egy ember, egy zsák, benne magok, és az előkészített föld. A zsák az ember nyakában, keresztben a hóna alatt, és minden lépésnél tenyeréből szétszórta a magot. Gondolom, hogy idősebb testvéreink emlékeznek

¹ A Magyar Unitárius Egyház Főtanácsa által meghirdetett beszédpályázat második helyezettje. A beszédpályázatra egy karácsonyi és egy általános beszéddel lehetett jelentkezni. Az eredményhirdetésre 2016. július 1-jén került sor, a főtanácsi gyűlésen.

erre az érzésre, amikor még így vetették a gabonát. Nyilván hasonló érzés a veteményezés is, csak arányaiban más. Én ma is meg tudok hatódni azon, hogy egy elvetett apró magból, mondjuk murom- és petrezselyemmagból olyan nagy zöldség tud nőni. Egy kész csoda.

Szóval kimegy a magvető vetni, és bár jól végzi a munkáját, mégis különböző eredménye lesz egy-egy tenyérnyi elszórt magnak.

Mert van olyan mag, amelyik az út szélére esik, ott pedig az éhes madarak mindjárt felkapkodják. Abból a magból nem lesz termés.

Van olyan mag, amelyik sziklás-köves földre esik, idővel kikel, növekszik is a gabona, de amikor eljönnek a nyári esőtlen hetek, a gabona elsárad, mert nem tud elég tápanyagot szívni a földből a kövek, sziklák miatt. Abból a magból sem lesz termés.

Van olyan mag, amelyik tövises, gazos földre esik, idővel kikel, növekszik is a gabona, de a sok gyomnövény megfojtja a gabonát. Abból a magból sem lesz termés.

Van azonban olyan mag, amelyik jó földre esik, és termést hoz – harmincannyit, hatvanannyit, százannyit. Ott van termés. Akinek van füle, hallja.

A tanítványok hallják ezt a példázatot, csak éppen nem értik. Őszintén bevallják, nem értik, hogy miért beszél nekik Jézus a magvetésről, a termést nem hozó és a termést hozó magról.

Jézus így válaszol: a magvető Isten küldötte, Isten szolgálja. A mag Isten ígéje, Isten törvénye. A föld pedig az emberek lelke.

Isten minden időben elküldi magvetőit, azokat az embereket, akik az Ő törvényeit hirdetik, azt, hogy az ember szeresse az életet, alázattal forduljon a teremtés felé, becsülje meg az életet, tisztelje és szeresse Istent, önmagát és a felebarátját. Azonban az emberek különbözőképpen viszonyulnak Isten törvényéhez, Isten ígéjéhez.

Vannak a „meg se pirulázom” típusú emberek, akiknek nem számít sem Isten, sem ember. Beszédjük, tetteik arról árulkodnak, hogy ők saját magukat tekintik Istennek, a mindenhatónak, és tűzön-vízen át a legfontosabb számukra mindig a saját érdekük még akkor is, ha másokat el kell tiporni, ki kell fosztani, nyomorba kell dönteni ezen érdekek miatt. Meg se hallgatják az evangéliumot, leperereg róluk a szent beszéd, nem éri el lelküket az ima.

Ha van is termése életüknek, lelküknek, azt csakis ők maguk használják fel, másnak nem jut belőle.

Vannak a sziklalelkű, kőszívű emberek, a lélekben elszáradtak, akik nem találják tápra, életnedvre, életkedvre. Talán annyi bánat, csalódás érte őket, hogy nincs erejük boldognak lenni. Meghallgatják az Istenről szóló beszédeket, halvá-

nyan pislákol bennük a vágy, hogy jó és boldog emberek lehessenek, de nincs kitartás bennük, feladják a harcot, még mielőtt annak vége lenne. Fásultan tekintenek a világra, lelkük gyökere nem éri el az isteni szeretet tápláló talaját.

Vannak a kiegyensúlyozatlan, ide is, oda is hajló emberek, akik képtelenek eldönteni, hogy milyen irányban menjenek, milyen elvek szerint éljenek. Mindig mások véleményére kíváncsiak, mert nincs saját véleményük, vagy ha van, akkor nem merik felvállalni. Ezek az emberek mindig mástól kérdezik meg: most vajon mit is kellene tegyek, hogyan kellene döntsek? Valaki más kellene eldöntse helyettem, hogy mit tegyek, kivel barátkozzam, milyen iskolába járjak, kibem bízom, kit hibáztassak, kit kerüljek, ki legyen életem társa... Mindezt csak azért, hogy saját tetteikért ne kelljen felelősséget vállalniuk, hogy másokat hibáztathassanak elrontottnak minősített életükért. Olyanok, mint a tövises föld, a gyomos föld, mindenki tudja őket befolyásolni, de a végén ki is használják őket. Az isteni szeretet nedvétől ők is elszakadnak, és mindenkire figyelnek, csak a teremtő Istenre nem.

Végül vannak olyan emberek, Jézus tanítása szerint, akiknek lelke olyan, mint a jó termőföld. Meghallják Isten igéjét, meghallgatják Isten küldötteit, betartják Isten törvényeit, életük a jóságra, a megértésre, az önzetlenségre épül, ezért ők maguk is, és a körülöttük élők is gyönyörködhetnek bennük, termést hoznak.

Testvéreim önkéntelenül adódik a kérdés: vajon én melyik csoportba tartozom? Vajon az én lelkem melyik földhöz hasonló? Vajon én milyen termést hozok, milyen gyümölcsöt termek? Milyen az én lelkem? Közel tudok-e engedni valakit, akárkit, Istent, eszmét, embert magamhoz? Vagy olyan vagyok, mint az út széle, ahová ráhull a termőföldbe szánt mag, de meg sem érint, mert jönnek a madarak, a közöny, a nemtörődomség madarai, és felkapkodják azokat. Fásult-e az én lelkem? Imbolygó, nyughatatlan-e az én lelkem? Vagy jó termőföld az én lelkem?

Testvéreim, mielőtt kérdéseimmel szétszaggatnálak titeket, szeretném elmondani, hogy én az élet során azt tapasztaltam, ezek a különböző lélek-típusok, amelyeket Jézus a magvető példázatában felemlít, nem különböző emberek kategóriáit határozzák meg. Nem. Nincsen csak nemtörődöm ember, csak kőszívű ember, csak tövises lelkű ember, csak jó termőföld lelkű ember. A jézusi felsorolás inkább arra enged következtetni, hogy ezek a különböző lélek-típusok, az élethez való viszonyulás ezen különböző válfajai, mindnyájunkban benne vannak. Nem lehet azt mondani, hogy az egyik ember lelke mindörökké közömbös, mindörökké fásult, mindörökké elrejtőzik az élet megélésének felelőssége alól, sőt azt sem tudnám kijelenteni, hogy egyes emberek lelke mindörökké a jó ter-

mőföldhöz hasonló. Inkább azt mondom, és remélem, hogy ti is egyetértetek velem, hogy a léleknek ezek a különböző viszonyulásai mindnyájunkban benne vannak, és csak az Istenbe vetett hitünkötől függ, hogy mikor melyik viszonyulás erősödik fel bennünk.

Ki ne tudná elmondani magáról azt, hogy voltak életében olyan időszakok, amikor csakis önmaga körül forgott, mint a kutya, amelyik saját farkát akarva elcsípni, körbe-körbe jár, és ezt a szánalmas helyzetet nem veszi észre?

Ki ne tudná elmondani önmagáról, hogy életében voltak olyan időszakok, amikor fásult volt? Amikor nem tudott örvendeni semminek se, és senkinek sem?

Ki ne tudná elmondani önmagáról, hogy életében voltak olyan időszakok, amikor nem tudott döntenie önmaga érdekében, és élete boldogtalansága miatt máshol, másban találta meg a bűnbakot?

És ki ne tudná elmondani önmagáról, hogy voltak olyan időszakai is, amikor úgy érezte, hogy lelke olyan, mint a jó termőföld. Nyugalom, békesség, megelégedettség, szeretet vette körül, napjai reményteljesek, boldogak voltak.

Igen, Testvéreim, ezek mind mi vagyunk. Életünkben az öröm és a szenvedés, a hit és a hitetlenség között egyensúlyozunk, mint a légtornász a magasban kifeszített kötélén. A derekunkra kötött biztosító mentőöv az Istenbe vetett hit. Ha belezuhannánk a szenvedés és hitetlenség mélyes szakadékába, Isten a hit által húz ki, és helyez vissza a drótkötélre, hogy elvégezhessük életünk következő nagy mutatványát.

Meg vagyok arról is győződve, Testvéreim, hogy mi mindannyian, akik hiszünk, Isten magvetői vagyunk. Minden egyes hívő ember, ha máshol nem, a saját családjában van elhívva a magvetésre. A családban kell elkezdeni a magvetést, gyermekeinknek kell megtanítsuk, de legfőképp életünkkel példázunk a jézusi tanítást. Az elsődleges magvető a szülő, aki úgy él, úgy beszél, úgy dolgozik, olyan döntéseket hoz életében, melyekből a gyermek látja, hogy a szülő számára a legfontosabb érték az emberi méltóság tisztelete, a kölcsönös megértés, az önzetlen segítségnyújtás, a hívő élet szeretete.

Mindnyájunkat magvetőknek hívott el az Isten. Mivel nem vagyunk egyformák, különböző területekre küld el Isten. Így a lelkészek, a tanítók arra vannak elhívva, hogy magánéletükön túl a közösség számára is végezzenek magvetést. Nyilván a közösség csak azokat a magvetőket fogadja el, akiket hiteleseknek tart, akikről tudja, mert megtapasztalta, hogy ezek a magvetők saját életükben is azt élik meg, amiről, amire másokat is tanítanak.

Én mindig magvetőnek készültem. Lelkész édesapám mellett sok időt töltöttem. Kisgyermek korom óta vonzott a templom, boldoggá tett az imádkozás.

Láttam, tapasztaltam, hogy milyen fenséges ügy magvetőnek lenni, biztatni minden embert arra, hogy emlékezzék vissza ártatlan gyermeklelke tisztaságára, és találja meg újra jó termőföld lelkét. Láttam, hogy az életpróbák, a veszteségek, a csalódások, mennyire fásulttá tudják tenni az emberek lelkét. Láttam, hogy a szeretethiány mekkora önbizalomvesztéssel jár, és hogy milyen rongyos lelkű emberekké válnak azok, akik kiesnek a szeretet megtartó erejéből. De azt is láttam, hogy a jó termőföld lelkű emberek a paradicsomot tudják megélni a földön, a mennyországot tudják megélni hétköznapjaikban. Jó magvetőnek lenni, én is az leszek.

Azonban nagy hirtelenséggel nagy törés állt be az életembe, minden figyelmeztetés nélkül berontott hozzánk a halál. Megdöbentem. Lelkem kiüresedett. Szívem-lelkem megkeményedett, minden jóság elpárolgott belőlem, csak düh, csak harag és irigység maradt. Miért az én édesapám kellett meghaljon? Miért ő? Mindenkire irigy voltam akinek még volt édesapja. Nem leszek én többé magvetője az Istennek.

Azonban, amilyen hirtelenséggel jött a rossz, olyan hirtelenséggel jött a jó is hozzám. Egyik éjjel álomban arra lettem figyelmes, hogy nyílik a házunk ajtaja és a legnagyobb természetességgel bejön rajta édesapám, megáll az asztal mellett, ránk mosolyog és így szól: jól van, jó úton jársz, ezen menj tovább. És amilyen csendesen jött, ugyanolyan csendesen el is távozott. Bennem egy olyan fokú megnyugvás lett úrrá, melyről mégcsak álmodni sem tudtam azidáig. Valahogy megéreztem a lélek örökkévalóságát. Megéreztem azt, hogy aki nincs velünk földi valóságában, mégiscsak velünk van lélekben. Nem hagyott el. Elmúlt minden haragom. Lelkem felszabadult a fásultságból, dühöm szétfoszlott, és újra szeretni tudtam az életet, benne önmagamot, és azokat is, akiknek még volt édesapjuk.

Testvéreim, azért mondtam el a saját történetemet, mert biztos vagyok benne, hogy nektek is volt hasonló tapasztalatban részetek. Tudjátok ti is, hogy jó termőföld lelkünk mennyire megkövesedik, elgazosodik, ha bánat, gyötrellem éri. Merem remélni, hogy azt is megtapasztaltátok, hogy ha képesek vagyunk megosztani másokkal lelki életünket, akkor sokkal hamarabb találunk rá a gyógyulás útjára, mint azok, akik haragból, önsajnálathoz, csüggedésből magas falat építenek fel maguk körül.

Hiszem, hogy mindnyájan magvetésre vagyunk elhívva még akkor is, ha időnként nem tudjuk végezni ezt a feladatot. A fontos, hogy ezt felismerjük, és még fontosabb, hogy az Istenbe vetett hit, mint egy pislákoló mécses, mindig ott legyen a lelkünk mélyén, hogy soha ne szakadjunk el teljesen a jó Istentől.

Figyeljünk lelkünkre, vizsgáljuk azt szeretettel. Óvjuk és gondozzuk lelkünket, hogy életünk nagy próbái ne tudjanak végletesen kárt tenni benne. A lel-

künk termőföldnek van teremtve, Isten termőföldjének, melyen a termés a mi életünk boldogsága. Törekedjünk arra, hogy termést hozzunk, a lélek kincseit teremjük meg. Legyen termésünk a jóindulat, a hűség, a megértés, a kitartás.

Ne csak halljuk, de értsük is meg Isten akaratát, Isten törvényeit. Ne üljünk a fülünkön, amikor minket akar megszólítani az evangélium. Fogadjuk be szívünkbe a vallás lényegét, az Isten, az ember, az élet iránti szeretetet. És soha ne csüggedjünk, mert mindig van reményük a hívőknek arra, hogy elmúlnak a rossz napok, a szeretetlenség időszakai. Lelkünk minden fásult, gazos, köves időszak után, az Istenben bízva, megérjük azt, hogy lelkünk, életünk, újra olyan lesz, mint a jó termőföld.

Engedd meg lelkednek, hogy teremje meg gyümölcseit. Fogadd el Isten segítségét, hogy lelked újra jó termőföld lehessen! Ámen.